

OD REDAKCJI

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo,

dziesiąty, jubileuszowy numer to nie tylko okazja do mniejszego lub większego świętowania, ale to także czas refleksji i podsumowań. Z jednej strony jesteśmy świadomi występujących w czasopiśmie mankamentów i staramy się je eliminować, czyniąc wszystko co możliwe, aby czasopismo było coraz lepsze. Naszym niezrealizowanym celem jest na przykład wydawanie jego poszczególnych numerów w języku angielskim. Z drugiej zaś strony, mamy się czym pochwalić. Do tej pory opublikowaliśmy około 200 artykułów naukowych, głównie w języku polskim i angielskim, o łącznej objętości około 3 tys. stron. Teksty te są chętnie czytane i komentowane, o czym świadczy choćby duża liczba ich pobrań na platformach elektronicznych. Wśród naszych autorów są najlepsi polscy oraz zagraniczni specjaliści zajmujący się problematyką studiów strategicznych, bezpieczeństwa czy stosunków międzynarodowych. Reprezentują oni około 20 państw z niemal wszystkich kontynentów.

„Przegląd Strategiczny”, jako jedyne w swoim obszarze tematycznym polskie czasopismo naukowe, umieszczono na prestiżowej liście SCOPUS obejmującej najlepsze światowe periodyki. Nasza działalność została również wysoko oceniona i nagrodzona na poziomie krajowym, między innymi przez *Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych* (KOPIPOL).

Z czasopismem „Przegląd Strategiczny” współpracuje wiele różnych instytucji naukowych i eksperckich, czego przejawem jest realizacja dwóch międzynarodowych projektów badawczych pt. *Turmoil in the Modern Muslim World* oraz *Strategiczny przegląd bezpieczeństwa na świecie*. Pierwszy z nich realizowany jest wspólnie z Zakładem Arabistyki i Islamistyki Katedry Studiów Azjatyckich UAM oraz specjalistami, między innymi z: Arabii Saudyjskiej, Egiptu, Izraela, Jordanii, Pakistanu, Rosji czy USA. Drugi projekt badawczy został zainicjowany w 2017 roku i dotyczy analizy międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa np.: Europy, Afryki, Ameryki Łacińskiej, Azji czy Bliskiego Wschodu.

Inny aspekt działalności to patronat nad różnymi przedsięwzięciami naukowymi, na przykład międzynarodową konferencją naukową pt. *Islamic State and The Arab World. Revolution and Counter-Revolution*. W przyszłości taką inicjatywą będzie między innymi symposium zorganizowane przez prestiżowe *Konsorcjum Akademickie*, które odbędzie się w 2018 roku na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa (WNPiD) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (UAM) w Poznaniu. Konsorcjum

zostało utworzone z inicjatywy prof. Romana Kuźniara przez: Zakład Studiów Strategicznych UW, Katedrę Strategii Stosunków Międzynarodowych UJ oraz Zakład Studiów Strategicznych UAM. Grupuje ono specjalistów z różnych polskich ośrodków akademickich i analitycznych.

Liczne inicjatywy realizowane przez „Przegląd Strategiczny” nie byłyby możliwe bez wsparcia: autorów, redaktorów tematycznych, recenzentów, czytelników, a przede wszystkim współpracowników z redakcji, wśród których szczególne podziękowania dotyczą: prof. Anny Potyrały, dr Anny Sakson-Boulet, dr Marcina Skobrtala oraz prof. Łukasza Donaja. Dziękujemy też za wsparcie Przewodniczącemu Rady Programowej – Prorektorowi UAM prof. Tadeuszowi Wallasowi oraz Dziekanowi WNPID prof. Andrzejowi Stelmachowi, a także redaktorowi Ryszardowi Skrzeczyńskiemu.

Wśród licznych zagadnień podejmowanych na łamach „Przeglądu Strategicznego” jednym z ważniejszych jest kwestia zagrożenia terrorystycznego i jego przewyższania. Istotne informacje na ten temat prezentuje między innymi najnowszy raport Departament Stanu USA (*Country Reports on Terrorism 2016*, June 2017). Część z przedstawionych tutaj danych wskazuje na spadek terrorystycznego zagrożenia. Na przykład w 2016 r. liczba odnotowanych ataków terrorystycznych w skali całego świata, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 9% (z 11 774 w 2015 r. do 11 072 w 2016 r.). Szczególnie wyraźny spadek wystąpił w: Pakistanie (o 27%), Afganistanie (22%), Nigrze (21%) czy Jemenie (21%).

Inna pozytywna przesłanka odnotowana w 2016 r. to spadek na świecie o 13% liczby osób zabitych na skutek terroryzmu (z 28 328 w 2015 r. do 25 621 w 2016 r.). W minionym roku 75% ofiar terroryzmu pochodziło z pięciu państw: Iraku (9764), Afganistanu (4561), Syrii (2088), Nigerii (1832) oraz Pakistanu (955). Podkreślić należy, że 26% ogółu zabitych stanowili sprawcy (wskaźnik ten w porównaniu z 2015 r. uległ obniżeniu o 6%). W tym samym okresie wystąpił też spadek liczby rannych (o 10%). Dotyczyło to przede wszystkim: Jemenu (o 69%), Nigerii (67%) czy Afganistanu (19%).

W raporcie znajdują się jednak także informacje niepokojące. Negatywnym zjawiskiem jest na przykład wzrost liczby państw, w których doszło do ataków terrorystycznych z 92 w 2015 r. do 104 w 2016. W minionym roku 55% odnotowanych przejawów terroryzmu miało miejsce w pięciu państwach: Iraku (2965), Afganistanie (1340), Indiach (927), Pakistanie (734) oraz Filipinach (482). Wzrosła również znacząco grupa osób porwanych i przetrzymywanych przez terrorystów (o 26%) czy lista organizacji terrorystycznych przeprowadzających ataki (o 16%). W 2015 było ich 288, a rok później już 334. Ugrupowania, które w 2016 r. przeprowadziły najwięcej ataków to: tzw. Państwo Islamskie (wzrost z 969 w 2015 r. do 1133 w 2016 r.), Talibowie (spadek z 1104 w 2015 r. do 848 w 2016 r.), Komunistyczna (Maoistowska) Partia Indii (spadek z 347 w 2015 r. do 336 w 2016 r.), Al-Shabaab (wzrost z 226 w 2015 r. do 332 w 2016 r.) oraz ekstremiści Huti (spadek z 292 w 2015 r. do 267 w 2016 r.).

Obecnie największym zagrożeniem terrorystycznym w wielu częściach świata jest tzw. Państwo Islamskie (PI) oraz powiązane z nim grupy. Łączna liczba przeprowadzonych przez te podmioty ataków wzrosła o 17%, osób zabitych o 48%, a porwanych i przetrzymywanych o 75%. PI oraz jego sojusznicy podejmowali działania terrorystyczne w ponad 20 państwach, głównie: Iraku, Syrii, Nigerii, Afganistanie,

Pakistanie, Egipcie, Libii oraz Jemenie. Szczególnie niepokojąca jest sytuacja w Iraku, gdzie w 2016 r. liczba ataków zorganizowanych przez PI wzrosła o 20%, a ich ofiar śmiertelnych aż o 69%. Wyraźny spadek aktywności terrorystycznej wystąpił natomiast w Syrii o 19%.

W 2016 r. główną metodą działania terrorystów były zamachy bombowe (54%) oraz ataki z bronią w rękę (21%). Spadła zaś liczba zamachów samobójczych (o 4%). Miały one miejsce w 26 państwach, jednak aż 40% spośród nich dotyczyło Iraku. W wyniku ataków samobójczych zginęło 7310 osób, w tym 2360 sprawców. Głównym celem wszystkich przejawów terroryzmu były osoby prywatne i ich mienie (np. w Kamerunie 80%, Syrii 73%, Izraelu 72%) oraz policja i związana z nią infrastruktura (np. w Egipcie 59%, Rosji 55% czy Kenii 41%). Obie powyższe kategorie stanowiły łącznie 59% zaatakowanych celów.

Podsumowując informacje zamieszczone w najnowszym *Country Reports on Terrorism* oraz analizując obecne wydarzenia międzynarodowe podkreślić należy, że kolejne porażki ponoszone przez PI w Iraku czy Syrii najprawdopodobniej spowodują dalszą eskalację ataków terrorystycznych inspirowanych przez islamistów w różnych częściach świata. Wciąż zatem aktualna jest parafraza słów głoszących, że „nawet jeśli zabijemy kolejnego groźnego węża świat i tak pełen będzie niebezpiecznych żmii”.

Sebastian WOJCIECHOWKI
Redaktor naczelny

